

Czy moje dziecko ma zaburzenia integracji sensorycznej?

Dziecko często bywa niezdarne, źle się zachowuje, jest ciągle w ruchu albo szybko się męczy, a może nie lubi konkretnych smaków, mycia włosów, drażnią je niektóre ubrania? Tak mogą przejawiać się zaburzenia integracji sensorycznej. Sprawdź, jak możesz mu pomóc. O zaburzeniach integracji sensorycznej (SI – ang. sensory integration) mówi się w Polsce od lat 90 ubiegłego wieku (na świecie od lat 60.). Chodzi o zachodzący w układzie nerwowym proces organizacji wrażeń zmysłowych (wzrokowych, słuchowych, dotykowych, pochodzących z ruchu i grawitacji, węchowych, smakowych), które docierają do człowieka.

Pozwala on prawidłowo odbierać i interpretować bodźce zmysłowe, dzięki czemu umożliwia nam reagowanie adekwatne do sytuacji (odpowiedź ruchowa, jak też myślowa). Proces budowania integracji sensorycznej zaczyna się w okresie płodowym, najbardziej intensywnie przebiega w pierwszych 3 latach życia i trwa do ok. 7 roku życia. Zdarza się jednak, że nie przebiega tak sprawnie jak powinien, wówczas pojawiają się różne trudności w funkcjonowaniu i zachowaniu dziecka. Zaburzenia integracji sensorycznej są też naturalną konsekwencją uszkodzenia narządów zmysłów, np. niedosłuchu czy wady wzroku.

Zaburzenia SI mają wpływ na uczenie się, zachowanie i rozwój społeczno-emocjonalny dziecka. Problemy nie znikną same, a z czasem mogą się nasilić albo przyjąć inną formę. Większość zaburzeń może zminimalizować dobrze prowadzona terapia, dlatego ważne jest wczesne rozpoznanie problemu. Właściwą diagnozę może postawić wyłącznie terapeuta integracji sensorycznej.

Czynniki ryzyka wystąpienia zaburzeń integracji sensorycznej.

Prawdopodobieństwo późniejszych problemów zwiększa m.in. długotrwałe leżenie w ciąży z powodu zagrożenia poronieniem, przyjmowanie leków, stres, picie alkoholu czy palenie papierosów przez ciężarną. Istotnymi czynnikami ryzyka są: poród przedwczesny, cesarskie cięcie czy komplikacje podczas porodu, jak np. niedotlenienie. Zaburzenia te mogą też wystąpić u dzieci, którym ogranicza się naturalną potrzebę badania świata przez zmysły.

Objawy zaburzeń integracji sensorycznej. Zaburzenia SI przejawiają się:

- nadmierną albo zbyt małą wrażliwością na bodźce sensoryczne (w pierwszym przypadku dziecko może reagować płaczem na hałas, unikać określonych rodzajów jedzenia, ubrań,

nie lubi mycia włosów; w drugim – nie zwraca uwagi na zimno czy ból, uderza zabawkami o swoje ciało);

- niewłaściwym poziomem uwagi (dziecko nie potrafi skupić się dłużej na jednej czynności, łatwo się rozprasza);
- obniżonym poziomem koordynacji ruchowej (maluch ma słabą równowagę, często się potyka, przewraca, ma trudności z rzucaniem i łapaniem piłki, może mieć kłopoty z rysowaniem, używaniem nożyczek, ubieraniem się);
- opóźnionym rozwojem mowy;
- nieprawidłowym poziomem aktywności ruchowej (dziecko jest nadrucliwe – stale biega, kręci się, albo przeciwnie – niechętnie podejmuje zdania ruchowe, szybko się męczy);
- trudnościami w zachowaniu (dziecko może mieć problem z przystosowaniem się do nowej sytuacji, reaguje agresywnie lub wycofuje się).

Terapia zaburzeń integracji sensorycznej przeznaczona jest przede wszystkim dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym o prawidłowym i zaburzonym rozwoju, które mają trudności w codziennym funkcjonowaniu. Ale terapeuci SI pracują nawet z niemowlętami, które mają np. problemy z jedzeniem, wskazując rodzicom, jak powinni postępować, by zapobiec zaburzeniom.

Zadaniem terapii jest dostarczenie kontrolowanej ilości bodźców sensorycznych poprzez „naukową zabawę”. To np. huśtanie się w hamaku, jazda na deskorolce, zabawa różnymi masami plastycznymi. Dzięki takiej przyjemnej zabawie poprawia się integracja bodźców zmysłowych i wzmacniane są procesy nerwowe, będące bazą do rozwoju konkretnych

umiejętności (np. pisanie, jazdy na rowerze).

10 sygnałów, że twoje dziecko ma zaburzenia integracji sensorycznej

Zaburzenia integracji sensorycznej powodują, że dziecko nie radzi sobie z codziennymi rzeczami, z którymi inne dzieci nie mają kłopotu. Trudno mu się ubrać, skupić, chodzić itd.

Zobacz, jakie zachowania dziecka mogą świadczyć o zaburzeniach integracji sensorycznej.

Dzieci z zaburzeniami integracji sensorycznej często są postrzegane jako niegrzeczne. Tymczasem ich „złe zachowanie” wynika z niewłaściwej obróbki informacji, w której mózg

się jakby... trochę pogubił. Bywa też, że te dzieciaki są uważane za jakieś „dziwne” – nie chcą lepić z plasteliny, nie chcą chodzić boso, nie dają się czesać. Przez to, że unikają kontaktu z niektórymi kształtami, fakturami, przedmiotami, wolniej się rozwijają.

Zaburzenia nie wynikają z wad narządu słuchu czy wzroku, ale niewłaściwej organizacji bodźców przez układ nerwowy. Te dysfunkcje mogą wystąpić u dzieci zdrowych (w normie intelektualnej), ale też u dzieci z niepełnosprawnością intelektualną lub ruchową, autyzmem, mózgowym porażeniem dziecięcym. Nasilenie objawów może być różne. Jakie są najczęstsze objawy zaburzeń integracji sensorycznej u dziecka

Najczęstsze objawy zaburzeń integracji sensorycznej

1 NADWRAŻLIWOŚĆ NA DOTYK. Dziecko odczuwa dotyk jako bardzo silny, drażni je nawet lekkie chuchnięcie. Kąpiel, nakładanie ubrań, drapiąca metka potrafią być dla niego nie do zniesienia.

2 NIEWRAŻLIWOŚĆ NA DOTYK. Dziecko może być też niewrażliwe na dotyk i ciągle poszukiwać bardzo silnych wrażeń: rzucać się na podłogę, zderzać z kolegami itd. Może też nie odczuwać zimna, gorąca, wilgoci.

3 NADWRAŻLIWOŚĆ SŁUCHOWA. Tak, jak dziecko może zbyt silnie reagować na dotyk, tak bodźce słuchowe mogą być dla niego trudne do zniesienia, np. gwizd, huk pękającego balonu.

4 NIECHĘĆ DO HUŚTAWKI. Zaburzenia w układzie przedsionkowym dziecka powodują zaburzenia równowagi. To dlatego nawet widok huśtających się dzieci jest dla niego trudny do zniesienia. Nie ma mowy, aby takie dziecko samo usiadło na huśtawce i zaczęło się bujać.

Inne objawy zaburzeń integracji sensorycznej

Nie lubi się huśtać, z trudnością opanowuje jazdę na rowerku, potyka się o własne nogi – to mogą być objawy zaburzeń integracji sensorycznej u malucha. Trudności można pokonać, ale najpierw trzeba je rozpoznać. Oto najczęstsze symptomy problemów z integracją sensoryczną u dziecka.

- ma trudności z samodzielnym żuciem i przełykaniem,
- woli papkowatą konsystencję pokarmów,
- ma trudności z dłuższym utrzymaniem głowy w pozycji pionowej - podpira ją ręką, kładzie,
- jest niespokojne, płaczliwe, nadwrażliwe emocjonalnie, z trudnością zasypia,
- źle znosi czynności higieniczne: obcinanie paznokci, czesanie, ścinanie włosów, czyszczenie uszu, mycie twarzy, smarowanie kremem
- czuje się zagubione w nowym miejscu, dużo czasu zajmuje mu zdobycie orientacji
- nie ma dominacji jednej ręki, z trudnością posługuje się nożyczkami, słabo rysuje po śladzie

<https://pm5lubin.szkolnastrona.pl/download/Integracja%20sensoryczna%20-%20terapia%20z%20pomyslem%20ELIZA.pdf>